

Declaració del XVII Congrés Internacional de Ciutats Educadores Curitiba | Brasil, 2024

Entre els dies 21 i 24 de maig del 2024 s'ha dut a terme a la ciutat de Curitiba, Brasil, el **XVII Congrés** Internacional de l'Associació Internacional de Ciutats Educadores (AICE), reunint representants de 136 ciutats de 12 països, de 4 continents. El tema central de reflexió i debat ha estat: "**Sostenibilitat, Innovació i Inclusió a la Ciutat Educadora: transformant el present**". Aquesta temàtica s'ha desenvolupat mitjançant conferències, tallers, espais de diàleg, pòsters i visites d'estudi.

El tema s'ha dividit en tres eixos temàtics:

Sostenibilitat social: inclusió i pluralisme cultural

La perspectiva de la sostenibilitat es basa en la interdependència entre l'entorn natural, el socioeconòmic i el cultural. El respecte i la cura de la natura formen part de la necessitat de garantir el dret a una vida digna i de qualitat per a tota la ciutadania, sobre la base de l'equitat, la convivència i el bon viure. Aquests conceptes inclouen la inclusió i la no-discriminació, el respecte a la pluralitat i la diversitat cultural i individual, la justícia social, els drets humans, la igualtat de gènere, la cultura de pau i la no-violència, des de la perspectiva d'una ciutadania activa i corresponsable.

Sostenibilitat ambiental i econòmica: innovació i transformació dels territoris

La innovació social condueix a noves perspectives econòmiques i ambientals, potenciant lògiques d'aprenentatge a la ciutat i impulsant la transformació dels territoris. Aquestes diferents transformacions –ecològiques, socials, institucionals i territorials– poden contribuir a promoure canvis en els estils de vida; alhora, cal revisar els models de producció i consum per avançar cap a models circulars, solidaris i inclusius, en simbiosi amb la natura, protegint-la i regenerant-la.

Educació per a la sostenibilitat

L'educació ciutadana, en les modalitats formal, no formal i informal, constitueix tant el propòsit com el motor de la sostenibilitat. Una Ciutat Educadora es preocupa per problemàtiques actuals relacionades amb la sostenibilitat, la resiliència de les comunitats davant del canvi climàtic, la innovació i la inclusió i cerca incentivar, desenvolupar i difondre iniciatives que brindin oportunitats. Per això, es promourà la construcció de coneixements i la sensibilització i la formació d'una ciutadania activa i corresponsable que contribueixi a transformar les relacions entre les persones, i entre les persones i la natura, basant-se en la construcció d'un nou paradigma social que posi la vida al centre.

Les Ciutats Educadores afirmen que:

Les ciutats són punts de convergència de processos complexos, dinàmics i, de vegades, contradictoris. Considerant els diversos desequilibris i crisis socioambientals que es viuen cada dia, un dels grans desafiaments contemporanis és establir una harmonia positiva entre les accions humanes i l'ús conscient i responsable dels béns naturals.

Les condicions actuals de producció i reproducció de la vida han exigint que el desenvolupament econòmic i social de les ciutats es basi en: (1) iniciatives sostenibles, basades en el respecte i protecció del medi ambient i els seus diversos ecosistemes, que promoguin l'adopció d'estils de vida més saludables; (2) iniciatives innovadores, que permetin trobar solucions creatives als problemes contemporanis, que aportin nous valors i lògiques socials i contribueixin al desenvolupament de les persones; (3) iniciatives inclusives, des de la perspectiva de l'equitat com a principi rector per a la promoció de societats més justes i solidàries.

El XVII Congrés Internacional de Ciutats Educadores s'ha centrat en les capacitats educatives i les transformadores de les persones i les ciutats. Els continguts han promogut reflexions i l'intercanvi d'experiències que inspiren la transformació del present i també entreveuen un futur més pròsper i sostenible.

Les Ciutats Educadores es comprometen a:

1 – Estimular el principi d'equitat, cercant l'autonomia i el desenvolupament personal, social i professional de les persones amb diversitat funcional i/o en situació de vulnerabilitat, promovent-ne la inclusió com a ciutadans/es actius/es. Per això, amb vista al seu ple desenvolupament i qualitat de vida a la ciutat, es consideraran aspectes socials, educatius i individuals, es promourà una educació de qualitat, accessible i sostenible, s'enfortiran les relacions interpersonals i les xarxes comunitàries i es buscarà el compromís intersectorial per garantir la igualtat d'oportunitats.

2 – Fomentar la participació ciutadana i autònoma dels nens i nenes en una ciutat que els aculli i respecti, promovent espais de diàleg on es doni prioritat a la infància als diferents àmbits municipals de l'agenda pública. Per això, es fomentarà la seva participació activa a la comunitat a través de la implementació de polítiques públiques.

3 – Promoure accions en diferents espais de la ciutat on s'articuli la pluralitat cultural, el diàleg intergeneracional i el respecte a la diversitat, fomentant espais de trobada i vivències diferents, ja que la dimensió humana és el punt de partida per a la construcció del sentit de pertinença i dels valors humans, l'educació és una de les principals eines en el camí cap a la pau.

4 – Implementar accions que promoguin la participació de les comunitats locals al seu territori i que hi tinguin un impacte. Això comporta la recerca, des dels governs locals, de possibles solucions als problemes ambientals, des d'una mirada integral i

amb una perspectiva social i econòmica, atenent la complexitat de les causes que els generen i mitjançant accions que impliquin la comunitat, i democratitzin l'accés a la informació, el coneixement i les tecnologies.

5 - Fomentar la implementació de polítiques públiques intersectorials que promoguin canvis a les pròpies administracions locals i als hàbits de la ciutadania. Tot això amb vista a l'adopció d'estils de vida sostenibles, com fomentar l'ús de la bicicleta, millorar el transport públic, incrementar les energies renovables i l'eficiència energètica, reduir la generació de residus i incentivar-ne el reciclatge, incrementar el verd urbà i tenir cura dels cursos d'aigua, entre altres iniciatives, que tinguin com a objectiu contribuir a minimitzar l'impacte del canvi climàtic.

6 - Estimular accions que contribueixin a l'economia social, solidària, circular i generadora d'ingressos, a través de la implementació de polítiques públiques de promoció, creació i manteniment d'horts comunitaris, granges-escoles i pràctiques com la reducció de deixalles d'aliments o l'intercanvi de materials reciclables per productes produïts localment, amb vista a l'adopció d'hàbits alimentaris sostenibles, el comerç de proximitat i la seguretat alimentària i nutricional.

7 - Desenvolupar projectes d'innovació tecnològica que fomentin la investigació, producció i ús de fonts d'energia renovables, com ara la construcció de panells fotovoltaics i altres fonts d'energia renovable, per tal de generar autonomia a la xarxa energètica local, garantir l'accés a energia neta per a totes les persones, en particular a les dones (que pateixen la seva escassetat per estar a càrrec de la majoria de tasques de cura) i contribuir a la transició

energètica cap a la descarbonització i la reducció d'impactes ambientals.

8 - Crear i ampliar espais urbans sostenibles, a través d'infraestructures verdes i el manteniment i la revitalització de llocs públics a l'aire lliure, com jardins, places, parcs, amb vista a la renaturalització de la ciutat, la reorganització de les relacions ecològiques i la regeneració dels ecosistemes, reconeixent que les solucions basades en la natura són estratègies clau per enfrontar el canvi climàtic i altres problemàtiques ambientals.

9 - Implementar Comitès Intersectorials d'Educació Ambiental, integrats per institucions públiques i de la societat civil organitzada, i donar suport al desenvolupament de Programes d'Educació Ambiental per enfortir les polítiques públiques d'educació per a la sostenibilitat, que incloguin particularment l'augment de capacitacions per adaptar-nos al canvi climàtic, i així reduir les pèrdues i danys que aquest fenomen ocasiona a les comunitats.

10 - Fomentar el desenvolupament d'accions a favor de l'Educació per a la Sustentabilitat a través de Fòrums Permanents amb vista a la socialització de bones pràctiques desenvolupades en l'educació formal, no formal i informal, així com la difusió d'esdeveniments, investigacions acadèmiques, presentació de llibres i publicacions científiques, per promoure el debat i la millora al voltant dels problemes socioambientals actuals, amb èmfasi en el canvi climàtic i la pèrdua de biodiversitat.

11 - Promoure experiències d'aprenentatge ecosocial en tots els nivells i les modalitats educatives, per sensibilitzar i fomentar actituds cap a l'adopció d'estils de vida responsables i sostenibles orientats a l'exercici de la ciutadania socioambiental, basada en

la comprensió de les relacions d'interdependència de la vida humana i les limitacions del Planeta.

12 - Establir programes de formació permanent per als agents educatius, així com per a la comunitat en general, que promoguin la participació activa i la corresponsabilitat per assegurar la supervivència de les generacions actuals i futures, la cura de la vida, la igualtat d'oportunitats i la felicitat de les persones.

L'AICE i les seves ciutats membre estan convençudes de la urgència de desenvolupar iniciatives orientades a la cura del bé comú. Per això, fan una crida al conjunt de la ciutadania i a les administracions supramunicipals a fer front a les problemàtiques socioambientals actuals amb responsabilitat, competència i compromís, cercant solucions basades en el desenvolupament d'accions i polítiques visionàries i assertives, des de la perspectiva de la sostenibilitat, la innovació i la inclusió.